

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 47054
Nom: Salut Pública
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 13
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2283 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2283 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament	Salut Global	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GUILLEN DOMINGUEZ MARIA LUISA

RESUM

El mòdul compta amb tres matèries:

La primera matèria incideix sobre les Desigualtats en Salut. S'hi tracten temes com els Determinants socials en la distribució de les malalties, els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030 en connexió amb la Salut, el concepte de Salut Única (mediambient, animals i humans), el concepte de Salut Global, globalització i Salut, Canvi climàtic i Salut, el gènere en salut.

En la segona matèria se centra en les bases de l'epidemiologia i dels estudis epidemiològics. Els sistemes d'informació i indicadors de Salut i Desenvolupament. Indicadors demogràfics i sanitaris. Estudis de brots epidèmics i Sistemes de Vigilància epidemiològica.

La tercera matèria aborda diferents aspectes de la Promoció i Protecció de la Salut com ara: els programes de prevenció i control de malalties, la seguretat alimentària i la sanitat ambiental, complementat amb antropologia de la Salut i l'ètica i l'equitat a través del dret fonamental a la Salut.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No se requieren

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2283 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament

Actuar con autonomía en el aprendizaje, tomando decisiones fundamentadas en diferentes contextos, emitiendo juicios en base a la experimentación y el análisis y transfiriendo el conocimiento a nuevas situaciones.

Analizar críticamente los teorías y enfoques de desarrollo que perpetúan modelos injustos que están en la base de la desigualdad y la pobreza.

Aplicar criterios de análisis de la realidad económica, política y ecosocial en los que se insertan los enfoques y problemáticas de la cooperación al desarrollo.

Aplicar els coneixements teòrics adquirits al llarg del curs en qualsevol treball de recerca o intervenció en matèria de cooperació al desenvolupament.

Aplicar l'enfocament del marc lògic, així com altres metodologies existents, en la planificació, seguiment i avaluació de projectes de cooperació al desenvolupament.

Aplicar metodologías y técnicas para el diseño, planificación, gestión y evaluación de intervenciones de desarrollo a nivel de políticas, planes, programas y proyectos.

Aplicar técnicas cuantitativas y cualitativas para el análisis de datos estadísticos empíricamente obtenidos in situ o través de bases de datos.

Colaborar eficazmente en equipos de trabajo, asumiendo responsabilidades y funciones de liderazgo y contribuyendo a la mejora y desarrollo colectivo.

Comprender los diferentes contextos, con un carácter integral, y dar respuestas eficaces que promuevan la mejora de la calidad de vida de las personas en el ámbito de la cooperación internacional al desarrollo.

Conèixer aspectes bàsics de la realitat empírica dels països subjecte i objecte de la cooperació al desenvolupament.

Conèixer elements bàsics sobre la salut global, les causes de les desigualtats en salut i les situacions de major vulnerabilitat als països en desenvolupament respecte a la salut.

Conocer y comprender, desde el propio ámbito de la titulación, las desigualdades por razón de sexo y género en la sociedad; integrar las diferentes necesidades y preferencias por razón de sexo y de género en el diseño de soluciones y resolución de problemas.

Contribuir en el diseño, desarrollo y ejecución de soluciones que den respuesta a demandas sociales, teniendo en cuenta como referente los Objetivos de Desarrollo Sostenible.

Demostrar razonamiento crítico y autocrítico en el ámbito de la titulación, considerando aspectos tales como la ética profesional, los valores morales y las implicaciones sociales de las diferentes actividades realizadas.

Desarrollar una perspectiva crítica y de carácter multidisciplinar en el diseño de las estrategias operativas sobre la calidad y la eficacia del concepto de cooperación al desarrollo.

Descriure els principis, teories, metodologies i tècniques de disseny, planificació, gestió i avaluació d'intervencions de desenvolupament en polítiques, plans, programes i projectes.

Distingir els actors clau del sistema de cooperació al desenvolupament a escala nacional i internacional, així com els mecanismes que fan servir.

Formular e implementar políticas y proyectos de desarrollo, tanto en ámbitos públicos como privados, en el marco de la Agenda de Desarrollo Internacional, los ODS y, con atención particular, a sus valores democráticos, entre ellos, el empoderamiento de las mujeres (ODS 5), la inclusión de toda la población independientemente de su origen, sexo, raza, discapacidad, etnia, religión, situación económica o cualquier otra condición (ODS10) y la consecución de ciudades y asentamiento humanos que sean inclusivos (ODS11)

Identificar les forces econòmiques, socials i polítiques que expliquen i provoquen l'existència de la pobresa, la desigualtat i la crisi ecosocial, així com de problemàtiques específiques de les nacions i territoris amb necessitats de desenvolupament.

Identificar necessitats i prioritzar accions amb èxit en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

Integrar conocimientos y formular juicios a partir de consideraciones sociales y éticas, con atención a la accesibilidad de las personas con discapacidad y con perspectiva de género.(ODS5 y ODS10).

Proponer soluciones creativas e innovadoras a situaciones o problemas complejos, propios del ámbito de conocimiento, para dar respuesta a las diversas necesidades profesionales y sociales.

Saber comunicarse de manera efectiva, tanto de forma oral como escrita, adaptándose a las características de la situación y de la audiencia.

Seleccionar i aplicar en totes les seues fases l'enfocament i disseny d'investigació més adequat al problema detectat en el context concret d'intervenció.

Utilizar técnicas avanzadas de búsqueda, organización, sistematización, puesta en valor y evaluación de información en contextos vulnerables y desestructurados necesitados de políticas informadas de desarrollo

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. «DESIGUALTATS EN SALUT»

La reproducció social, a través dels processos biològics, laborals, urbans i culturals genera, a través de

les seves formes històriques, el risc social en la producció de la malaltia. Aquest es manifesta com a desigualtat dels individus i els seus grups davant la malaltia i la mort, evidenciant la integració del biològic i social.

Els objectius que es pretén cobrir en aquesta unitat són: Identificar els principals determinants de salut de la població i dels seus grups de risc. Establir la gènesi de la malaltia com a fenomen col·lectiu i social.

Es reparteix la matèria en els temes següents:

Tema 1. Desigualtats en Salut. Objectius d'agències ONU en el marc dels ODM i ODS i respostes humanitàries/desenvolupament.

Tema 2. Adaptació professional del perfil i interessos de l' alumnat al mandat i treball de l' ONU.

Tema 3. Objectius de Desenvolupament Sostenible, Agenda 2030, Salut Global, Salut Única (*One health*).

Tema 4. Gènere i Salut en cooperació.

Tema 5. Globalització i salut. Principals problemes de salut a nivell mundial. Impacte de la globalització sobre la salut.

Tema 6. Malalties del viatger. Salut del cooperant. Seguretat vacunal del cooperant.

Tema 7. Canvi Climàtic i Salut. Canvis en la distribució mundial de les malalties i les zones endèmiques.

2. «EPIDEMIOLOGIA»

En aquesta unitat es contemplen de manera detallada uns continguts bàsics sobre epidemiologia, pensats no només com una introducció a l' alumnat no familiaritzat amb la mateixa, sinó també com una aportació d' eines metodològiques útils per al treball immediat sobre el terreny.

Es reparteix la matèria en els temes següents:

Tema 8: Introducció a l' epidemiologia. Introducció. Usos de l' epidemiologia. Vigilància i enquestes. Utilitat de la vigilància. Estudis descriptius.

Tema 9. Taxes, raons i proporcions.

Tema 10. Presentació de dades: taules, gràfics i diagrames.

Tema 11. Mesures de tendència central.

Tema 12. Mesures de variabilitat, tests d' associació, distribució normal.

Tema 13. Indicadors demogràfics i sanitaris. Institut Nacional d' Estadística.

Tema 14. Principis de vigilància. Concepte de vigilància. Aplicacions de la vigilància en epidemiologia i en salut pública. Circuit de la vigilància.

Tema 15. Avaluació de la precisió d'un «test» o d'un sistema de vigilància. Conceptes de sensibilitat, especificitat, valor predictiu positiu valor predictiu negatiu. Importància d' aquests conceptes per als professionals de la salut i els pacients.

Tema 16. Estudis de brots epidèmics. Concepte d' epidèmia. Sistematització de l' estudi d' un brot epidèmic.

Tema 17. Estudis epidemiològics en les estructures sanitàries.

Tema 18. Enquestes i explotació de dades. Anàlisi i interpretació dels resultats del treball de camp.

3. «PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DE LA SALUT»

Les transformacions econòmiques, polítiques, socials i demogràfiques operades al món han complexitzat i identificat nous problemes en les condicions de salut. En aquest sentit es fa necessari que la promoció i educació per a la salut s' identifiqueu com un bé social i que s' analitzin les bases científiques, filosòfiques, econòmiques, pedagògiques, psicològiques i mèdiques que la fonamenten. Es valora també la relació d' aquestes bases amb les normes ètiques i jurídiques que es tindran en compte per conservar i enfortir la salut a escala social.

Es reparteix la matèria en els temes següents:

Tema 19. Preceptes i Tabús alimentaris en el context de la cooperació al desenvolupament.

Tema 20. Promoció de la salut. Definició i conceptes. Punts destacats: la història de la promoció de la salut. Models de salut i de promoció de la salut. Teories subjacents en la promoció de la salut. Estratègies en promoció de salut: Comunicació, educació per a la salut, grup d' auto-ajuda, canvi organitzatiu. Els valors en promoció de salut: apoderament, justícia i equitat social, inclusió i respecte. Salutogènesi i el model d' actius per a la salut.

Tema 21. Sociologia i antropologia de la salut. Ètica i equitat a través del dret a la Salut.

Tema 22. Medi ambient i salut. Determinants ambientals de salut. Impacte dels riscos ambientals sobre la salut de la població mundial. Principals riscos ambientals en l' actualitat.

Tema 23. Seguretat alimentària. Innocuïtat dels aliments. Seguretat alimentària i malalties transmeses per aliments. Xarxa Global d'Infeccions transmeses pels Aliments (GFN). Malalties emergents.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	58,40
Seminari	5,00
Pràctiques a l'aula	58,40
Altres activitats	8,20
Total hores	130,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	135,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	20,00
Total hores	195,00

METODOLOGIA DOCENT

- Sesiones presenciales teóricas con exposición de contenidos básicos del programa.
- Realización de seminarios como espacios para la reflexión, puesta en común y profundización de los contenidos ya trabajados por el alumno con anterioridad a través de su trabajo autónomo.
- Sesiones presenciales prácticas en las que se utilizarán estrategias metodológicas de resolución de problemas, estudio de caso y aprendizaje por proyectos para la aplicación de los conceptos básicos previamente introducidos.
- Tutorías en aula para la resolución de dudas y clarificar colectivamente cuestiones de interés para todos los alumnos/as en relación con los contenidos conceptuales o prácticos, así como el trabajo que deberán realizar de forma autónoma.

AVALUACIÓ

Perquè s'avalui una matèria es requereix una **ASSISTÈNCIA MÍNIMA del 80%** de les hores lectives que tingui assignades.

La **qualificació global de l'assignatura** s'obté a partir de les qualificacions obtingudes en les proves que a continuació es detallen:

- **Examen global escrit** (inclou les tres matèries): 60%
- **Treball grupal** Epidemiologia i Malalties: 40%

L'avaluació del Treball Grupal correspondrà almenys a dos professors/es del Mòdul, podent obtenir una

qualificació de 0 a 10.

Per efectuar la mitjana ponderada amb l' examen i el treball grupal, caldrà obtenir com a nota mínima un 5 sobre 10 en cadascun d' ells.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca que formi part de l' avaluació suposarà la impossibilitat de superar l' assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns. Tingui's en compte que, d' acord amb l' article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure d'un estudiant abstenir-se en la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzin o en documents oficials de la universitat. Davant pràctiques fraudulentes es procedirà segons el que determina el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.es/sgeneral/Protocolos/C83sp.pdf>

BIBLIOGRAFIA

BásicasDodd R, Cassels A.

Health, development and the Millennium Development Goals.

Annals of Tropical Medicine & Parasitology, Vol. 100, Nos. 5 and 6, 379387 (2006).

Hennekens CH, Buring JE. Epidemiology in Medicine.

Boston: Littel Brown and Company. 1987.

Daniel W W.

Bioestadística: Base para el análisis de las ciencias de la salud.

México: Limusa. 1977.

Tello O, Martínez Navarro J F. Epidemiologia: concepto y usos».

En: Salud Publica y Enfermeria comunitaria. (Vol. I, Cap. 10).

Madrid: McGraw-Hill\$\\bullet\$Interamericana. 1996. ISBN 84-486-0158-0.

Grillo Rodríguez M.

La higiene de los alimentos. En: Salud Publica. (Cap. 23).

Madrid: McGraw-Hill\$\\bullet\$Interamericana. 1996. ISBN 84-486-0188-2.

Preventing disease through healthy environments: Towards an estimate of the environmental burden of disease.

World Health Organization 2006. \\newline

Disponible en: http://www.who.int/quantifying_ehimpacts/publications/preventingdisease.pdf

Complementarias

Artacoz L, Escribà-Agüir V, Cortés I.

El estrés en una sociedad instalada en el cambio. Gac Sanit. 2006; 20(Supl 1):8-16.

Médicos del Mundo.

La salud en la cooperación al desarrollo y la acción humanitaria. Informe 2011. Madrid: Prosalus y Médicos del Mundo. 2011. \\

Disponible en: http://www.prosalus.es/gestor/imgsvr/publicaciones/doc/Informe_Salud_2011_web2.pdf

Pérez Flores D.

El papel de la Bioestadística en las Ciencias de la Salud.

En: Salud Publica y Enfermeria comunitaria. (Vol II, Cap. 26).

Madrid: McGraw-Hill\bullet\$Interamericana. 1996. ISBN 84-486-0158-0.

Antropologia y salud pública: http://www.aniorte-nic.net/apunt_antropolog_salud_7.htm Medicina tradicional:

<http://www.amhb.org.br/media/estrategia.pdf>.

WHO.

Media centre. Food safety and foodborne illness (Seguridad alimentaria y enfermedades transmitidas por los alimentos). \newline

Disponible en: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs237/en/index.html>. WHO.